

M.Com Semester - 3 (CBCS) Examination
Nov/Dec-2023 (OLD COURSE)
ADVANCED COST ACCOUNTING (ELECTIVE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ ભારત લિમિટેડની ઉત્પાદન વિભાગની માહિતી નીચે મુજબ છે.

(૨૦)

વિગત	અંદાજપત્રીય	ખરેખર
ઉત્પાદન (એકમો)	6,000	6,500
કલાકો	3,000	3,300
પરોક્ષ ખર્ચા:		
સ્થિર (રૂ.)	1200	1250
ચલિત (રૂ.)	6000	6650
દર મહિનાનાં કામના દિવસો	25	27

ઉપરની માહિતી પરથી શોધો.

1. કુલ પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન
2. ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન
3. સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન
4. બજેટ વિચલન
5. જથ્થા વિચલન
6. સુધારેલ ઉત્પાદન શક્તિ વિચલન

અથવા

પ્રશ્ન-૨ સુરેશ લિમિટેડની ઉત્પાદન વિભાગની માહિતી નીચે મુજબ છે.

વિગત	અંદાજપત્રીય	ખરેખર
ઉત્પાદન (એકમો)	10,000	9,500
દર મહિનાનાં કામનાં દિવસો	25	26
સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચા (રૂ.)	1,00,000	97,500
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચા (રૂ.)	30,000	30,000

ઉપરની માહિતી પરથી શોધો.

- (A) ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન
- (B) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન

1. ખર્ચ/બજેટ વિચલન
2. જથ્થા વિચલન
3. કાર્યક્ષમતા વિચલન
4. કેલેન્ડર વિચલન

પ્રશ્ન-૨ વિજય લિમિટેડની નીચેની માહિતી પ્રાપ્ય છે.

(૨૦)

વસ્તુ	અંદાજિત વેચાણ		ખરેખર વેચાણ	
	એકમો	એકમદીઠ વેચાણ કિંમત (રૂ.)	એકમો	એકમદીઠ વેચાણ કિંમત (રૂ.)
A	6,000	3.50	8,000	4.00
B	8,000	3.00	10,000	2.50
C	10,000	2.50	12,000	3.00

નીચેનાં વિચલનોની ગણતરી કરો.

1. વેચાણ મૂલ્ય વિચલન
2. વેચાણ કિંમત વિચલન
3. વેચાણ જથ્થા વિચલન
4. વેચાણ મિશ્રણ વિચલન
5. વેચાણ પેટા જથ્થા વિચલન

પ્રશ્ન-૨ રાજેશ લિમિટેડની નીચેની માહિતી પ્રાપ્ય છે.

અંદાજીત વેચાણ :

- વસ્તુ A : 900 એકમો, એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 50.
 વસ્તુ B : 650 એકમો, એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 100.
 વસ્તુ C : 1,200 એકમો, એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 75.

ખરેખર વેચાણ :

- વસ્તુ A : 1,000 એકમો, એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 55.
 વસ્તુ B : 700 એકમો, એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 95.
 વસ્તુ C : 1,100 એકમો, એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 78.

વસ્તુ A , B અને C ની એક એકમદીઠ પડતર અનુક્રમે રૂ. 45, રૂ. 85 અને રૂ. 65 હતી.

ઉપરની માહિતી પરથી શોધો.

1. કુલ વેચાણગાળા વિચલન
2. વેચાણગાળા કિંમત વિચલન
3. વેચાણગાળા જથ્થા વિચલન
4. વેચાણગાળા મિશ્રણ વિચલન
5. વેચાણગાળા પેટા જથ્થા વિચલન

પ્રશ્ન-૩ એક કંપની બે પેદાશો A અને B નું ઉત્પાદન એક જ પ્રકારનાં સાધન અને પ્રક્રિયા દ્વારા કરે છે. એક સમયગાળા દરમિયાન આ પેદાશોનાં ઉત્પાદનની માહિતી નીચે પ્રમાણે છે.

(૧૫)

વિગત	A	B
ઉત્પાદન (એકમો)	10,000	14,000
પ્રત્યક્ષ કામદાર કલાકો (એકમદીઠ)	1	2
મશીન કલાક (એકમદીઠ)	3	1
ગોઠવણીનો સમય (વખતમાં)	10	40
સમયગાળા દરમિયાન પૂરા કરેલ ઓર્ડર	15	60

શિરોપરી પડતર :

ચંત્ર પ્રવૃત્તિઓ માટે	રૂ.	5,50,000
ઉત્પાદનની ગોઠવણી માટે	રૂ.	50,000
ઓર્ડરની પૂર્ણતા માટે	રૂ.	1,12,500
કુલ	રૂ.	7,12,500

પડતરની નીચે પ્રમાણેની પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરી દરેક પેદાશ માટે વસુલ કરવાનાં શિરોપરી ખર્ચની ગણતરી કરો.

- (A) પ્રણાલિકાગત પદ્ધતિમાં શિરોપરી ખર્ચાની વસુલાત પ્રત્યક્ષ કામનાં કલાકોનાં આધારે થાય છે.
 (B) પ્રવૃત્તિ આધારિત પડતર પદ્ધતિમાં યોગ્ય પડતર ચાલકનો ઉપયોગ કરી શિરોપરી ખર્ચ પેદાશ ખાતે ફાળવવામાં આવે છે.

પ્રશ્ન-૩ નીચેની માહિતી પરથી 80% અધ્યયન વક્રનો ઉપયોગ કરીને ચંત્ર 4 અને 12 ની એકમદીઠ સરેરાશ અંદાજિત પડતરની ગણતરી કરો.

- પ્રથમ ચંત્રનાં ઉત્પાદન માટે જરૂરી મજૂર કલાકો 500.
- ચંત્રદીઠ માલસામાનની પડતર રૂ. 1,000.
- પ્રત્યક્ષ મજૂરી પડતર દર કલાક દિઠ રૂ. 2.
- કોઇપણ કદ કે કક્ષાના ઓર્ડર માટે સ્થિર પરોક્ષ પડતર રૂ. 1,000.
- વિભાગ ધનિષ્ઠશ્રમ કેંદ્રિત છે.

પ્રશ્ન-૪ નોંધ લખો. (કોઇપણ ત્રણ)

(૧૫)

1. પડતર ઓડિટનાં ફાયદા.
2. પડતર ઘટાડાનો વિસ્તાર.
3. પડતર ઘટાડાની પદ્ધતિઓ
4. પડતર અંકુશનાં હેતુઓ.
5. પડતર ઘટાડો અને પડતર અંકુશ.

ENGLISH VERSION

Que-1 Information of Production Department of Bharat limited is as follows:

(20)

Particulars	Budgeted	Actual
Production (Unit)	6,000	6,500
Hours	3,000	3,300
Overhead Expenses :		
Fixed (Rs.)	1,200	1,250
Variable (Rs.)	6,000	6,650
No. of working days per month.	25	27

Find out from above details.

1. Total Overhead Expenses Variance.
2. Variable Overhead Cost Variance.
3. Fixed Overhead Cost Variance.
4. Budget Variance.
5. Volume Variance.
6. Revised Capacity Variance.

OR

Que-1 Information of Production Department of Suresh Limited is as follows.

Particulars	Budgeted	Actual
Production (Unit)	10,000	9,500
No. of working days per month	25	26
Fixed Overhead Cost (Rs.)	1,00,000	97,500
Variable overhead cost (Rs.)	30,000	30,000

Find out from above details.

(A) Variable Overhead Cost Variance.

(B) Fix Overhead Cost Variance.

1. Budget Variance.
2. Volume Variance.
3. Efficiency Variance.
4. Calendar Variance.

Que-2 Following details are available of Vijay Limited.

(20)

Product	Budgeted Sales		Actual Sales	
	Units	Per Unit Selling Price (Rs.)	Unit	Per Unit Selling Price (Rs.)
A	6,000	3.50	8,000	4.00
B	8,000	3.00	10,000	2.50
C	10,000	2.50	12,000	3.00

Calculate the following variance.

1. Sales Value Variance.
2. Sales Price Variance.
3. Sales Volume Variance.
4. Sales Mix Variance.
5. Sales Sub-Volume Variance.

OR

Que-2 Following details are available of Rajesh Limited.

Budgeted Selling:

Product A: 900 Units, Per Unit Selling Price Rs. 50.

Product B: 650 Units, Per Unit Selling Price Rs. 100.

Product C: 1,200 Units, Per Unit Selling Price Rs. 75.

Actual Selling:

Product A: 1000 Units, Per Unit Selling Price Rs. 55.

Product B: 700 Units, Per Unit Selling Price Rs. 95.

Product C: 1,100 Units, Per Unit Selling Price Rs. 78.

The Costs Per Unit of Product A, B and C were Rs. 45, Rs. 85 and Rs. 65 respectively.

Find out from above details.

1. Total Sales Margin Variance.
2. Sales Margin Price Variance.
3. Sales Margin Volume Variance.
4. Sales Margin Mix Variance.
5. Sales Margin Sub-Volume Variance.

Que-3 Company Manufactures two products A and B, using the same equipment and similar process. (15)

An extract to the production data for these products in one period is shown below.

Particulars	A	B
Production (Unit)	10,000	14,000
Direct Labour Hours (Per Unit)	1	2
Machine Hours (Per Unit)	3	1
Setups (In the Period)	10	40
Orders Handled in the Period	15	60

Overhead Cost:

Relating to Machine Activity (Rs.) 5,50,000

Relating to Production Run Setups (Rs.) 50,000

Relating to Handling of Orders (Rs.) 1,12,500

Total (Rs.) 7,12,500

Calculate the Production overheads to be absorbed by one unit of each of the Products using the following Costing Methods.

(A) A Traditional Costing approach using a direct Labour Hour Rate to absorb overheads.

(B) An Activity based costing approach, using suitable cost drivers to trace overheads to products.

OR

Que-3 From the following details, using 80% Learning Curve Model, Calculate Average estimated cost per unit of Machine 4 and 12.

- For first machine production, the required labour hours are 500.
- Per machine material cost Rs. 1,000.
- Direct Labour cost Rs. 2 per hour.
- Fixed Overhead cost Rs. 1,000 for any size or capacity order.
- Section is Solid Labour Centered.

Que-4 Write Note. (Any Three)

(15)

1. The advantages of Cost Audit.
2. The areas of Cost Reduction.
3. Techniques of Cost Reduction.
4. The objectives of Cost Control.
5. Cost Reduction and Cost Control.
